

Skriftlig fremsættelse (27. april 2022)

Justitsministeren (Nick Hækkerup):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v., straffeloven, retsplejeloven og forskellige andre love (Opfølgning på flerårsaftalen om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025, herunder leje af fængselspladser i udlandet, revision af disciplinærstraffesystemet, udstationering til eget hjem med fodlænke eller udslusningsfængsel m.v.)

(Lovforslag nr. L 180)

Regeringen, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti indgik den 15. december 2021 en ny aftale om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025. Flerårsaftalen skal skabe fundamentet for en genopretning af kriminalforsorgen med en væsentlig forøgelse af kapaciteten og en målrettet indsats for at fastholde og rekruttere de nødvendige fængselsbetjente. Samtidig skal der sættes hårdt ind over for de indsatte, som ikke vil et liv uden kriminalitet, mens de, som ønsker at være en del af samfundet, skal hjælpes bedre på vej.

Dette lovforslag har til formål at implementere de initiativer i flerårsaftalen, som kræver lovændringer.

Lovforslaget indeholder *for det første* et forslag om at indsatte en ny bestemmelse i straffuldbyrdelsesloven, der har til formål at skabe de retlige rammer for, at udvisningsdømte kan afsones fængselsstraf eller forvaring i et fængsel i Kosovo under afsoningsforhold, der grundlæggende svarer til forholdene i danske fængsler. Det foreslås i den forbindelse, at udlændingeloven og hjemrejseloven ændres, så asylsagsbehandling og udsendelse kan ske i og fra Kosovo. Desuden fastsætter lovforslaget rammerne for, at Folketingets Ombudsmand vil kunne føre tilsyn med forholdene under afsoningen i Kosovo.

Formålet med denne del af lovforslaget er desuden, at få Folketingets samtykke til ratificering af aftalen mellem Danmark og Kosovo om brugen af fængselsfaciliteter i Gjilan i Kosovo. Initiativet skal bidrage til at lette det markante pres på kriminalforsorgens kapacitet ved at skabe mulighed for at fuldbyrde af fængselsstraf og forvaring kan ske i et lejet fængsel i Kosovo med 300 fængselspladser under fysiske forhold, der grundlæggende svarer til forholdene i fængsler i Danmark, og inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser.

Det bemærkes i den forbindelse, at der med den foreslåede ordning indføres en ny afsoningsform og en ny, særegen struktur herfor, hvor navnlig kosovariske fængsels- og transportbetjente varetager en række af de opgaver, som ellers varetages af danske myndigheder i Danmark. Der forudsættes i den forbindelse et fortsat implementeringsarbejde, herunder med nærmere afklaring af juridiske og praktiske spørgsmål, som vil pågå frem mod ibrugtagelsen af fængselspladserne i Kosovo, således at forholdene i fængslet grundlæggende svarer til forholdene i fængsler i Danmark, og at afsoningen vil kunne ske inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser.

Lovforslaget indeholder *for det andet* et forslag om at revidere disciplinærstraffesystemet. Der lægges således op til at indføre en række nye typer af disciplinærstraf, f.eks. midlertidigt udgangsforbud, ligesom der lægges op til, at det i helt særlige tilfælde skal være muligt at undlade at ikende disciplinærstraf, selvom der ellers ville have været grundlag herfor. For dem, der gentagne gange viser, at de ikke kan overholde reglerne i fængslet, skal disciplinærstraffen skærpes, således at der ved hver tredje overtrædelse ikendes en hårdere og mere markant straf. Der lægges også op til, at der som noget nyt skal lægges vægt på typen af afsoningsinstitution, når selve disciplinærstraffen fastsættes. Endvidere lægges der op til, at det skal være muligt at ikende større bøder i form af disciplinærstraf, end tilfældet er i dag. Endelig lægges der op til, straffecelle som udgangspunkt højst kan ikendes i et tidsrum på 14 dage i modsætning til 4 uger, som tilfældet er i dag.

Lovforslaget indeholder *for det tredje* et forslag, at samfundstjeneste skal kunne udføres hos private erhvervsvirksomheder. Initiativet vil være med til at sikre, at kriminalforsorgen får bedre muligheder for at finde det tilstrækkelige antal samfundstjenestesteder.

Lovforslaget indeholder *for det fjerde* forslag til ændringer af reglerne om gældssanering og reglerne om eftergivelse af gæld med henblik på at sidestille gæld fra straffeomkostninger med anden gæld. Initiativet vil forbedre mulighederne for, at tidligere dømte kan blive fri for gæld fra sagsomkostninger, såfremt de ved deres adfærd gør sig fortjent til det, og de ikke har økonomiske muligheder for at afdrage på gælden.

Lovforslaget indeholder *for det femte* forslag til ændringer med henblik på, at personer der har begået svindel mv.

med hjælpepakker, mens straffelovens § 81 d var i kraft, men som på tidspunktet for lovforslagets ikrafttræden endnu ikke har modtaget endelig dom herfor, skal kunne idømmes indtil dobbelt straf – frem for indtil firedobbelt straf – i forhold til den straf, der ville være idømt for tilsvarende forhold, der ikke har baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien i Danmark. Formålet med initiativet er navnlig at lette presset på belægget i kriminalforsorgen samtidig med, at det sikres, at svindel med hjælpepakker fortsat mødes en hård konsekvens af retssystemet.

Lovforslaget indeholder *for det sjette* et forslag om at indføre initiativer til imødegåelse af udeblivelse fra afsoning. Der lægges i den forbindelse op til, at det skal være muligt at begrænse udeblevne indsatte ret til få besøg i op til 3 måneder med undtagelse af besøg fra nærtstående, og ret til udgang, så tilladelse til udgang ikke kan gives i op til 6 måneder. Derudover lægges der op til at skabe øgede muligheder for varetægtsfængsling af personer efter dom, hvis der efter det om den tiltaltes forhold oplyste er bestemte grunde til at antage, at vedkommende vil udeblive efter tilsigelse til afsoning.

Lovforslaget indeholder *for det syvende* et forslag om at etablere en ny udstationeringsmodel, som forpligter kriminalforsorgen til at tage spørgsmål om udstationering til bopæl med fodlænke eller udslusningsfængsel op for indsatte, der er idømt tidsbestemt fængselsstraf i 6 måneder eller derover. Initiativet skal være med til at underbygge en tilgang baseret på ret og pligt, hvor dømte, der er motiverede for at arbejde og uddanne sig, og som har vist, at de kan overholde kriminalforsorgens retningslinjer under deres afsoning, får bedre rammer og støtte i deres arbejde for at skabe en kriminalitetsfri tilværelse.

Lovforslaget indeholder *for det ottende* et forslag om at indføre strammere økonomiske vilkår for udvisningsdømte indsatte. Der lægges i den forbindelse op til, at udvisningsdømte, der straks efter endt afsoning udsendes med bistand fra udlændingemyndighederne, eller efter afsoningen varetægtsfængsles med henblik på senere udsendelse, ikke skal have krav på løsladelsesbeløb. Derudover lægges der op til, at andelen af den tvungne opsparing af løn for beskæftigelse skal øges fra 15 pct. til 50 pct. for udvisningsdømte.

Lovforslaget indeholder *for det niende* et forslag om, at der fremover som udgangspunkt vil skulle ske løsladelse i starten af arbejdsugen (mandag-onsdag). Baggrunden for initiativet er, at løsladelser op til en weekend vanskeliggør, at løsladte med behov for at opsøge kommunen, banken og lignende kan gøre dette, inden disse lukker for weekenden. Det kan øge risikoen for, at den løsladte begår ny kriminalitet, eller kan medføre, at de løsladte mister motivationen til at opsøge den hjælp, som vedkommende er berettiget til i det offentlige system.

Lovforslaget indeholder *for det tiende* et forslag om, at PET lettere kan få adgang til oplysninger om indsatte, som er relevante til varetagelse af PET's sikkerhedsmæssige opgaver, herunder til brug for bekæmpelse af terrorisme.

Lovforslaget indeholder *for det ellefte* et forslag om at gøre det muligt for terrordømte indsatte at afsone i samme afdeling i den pågældende afsoningsinstitution uden at overtræde de gældende regler i straffelovens § 79 b om kontaktforbud. Formålet med initiativet er at muliggøre indførslen af nye og særligt specialiserede terrorafdelinger, som sikrer, at terrordømte placeres i en institution med en fysisk sikkerhed svarende til den højeste sikkerhedsklasse, og at skabe de bedste forudsætninger for grundige og specialiserede vurderinger af deres risikoprofil, delt at begrænse truslen og påvirkningen fra særligt bekymrede indsatte.

Lovforslaget indeholder *for det tolvte* et forslag om at skærpe straffen for vold begået mod ansatte i kriminalforsorgens institutioner. Lovforslaget indebærer, at strafskærpelsen gennemføres gennem en fordobling af strafniveaue i forhold til den straf, der ellers ville være fastsat af domstolene for tilsvarende forhold af vold begået mod ansatte i kriminalforsorgens institutioner. Baggrunden for initiativet er, at kriminalforsorgen oplever, at de indsatte i landets fængsler og arrester generelt er blevet mere forhærdede og konfliktsøgende end tidligere, hvilket bl.a. kommer til udtryk ved en række alvorlige overfald mod de ansatte. Det går hårdt ud over arbejdsmiljøet, ligesom alt for mange fængselsbetjente udviser symptomer på bl.a. PTSD, angst og stress.

Lovforslaget indeholder *for det trettende* et forslag om at afskaffe danskbonusen i integrationsloven for selvforsørgede udlændinge, som har bestået Prøve i Dansk 2 eller en tilsvarende eller højere prøve i dansk.

Som følge af, at fængsels- og transportbetjentelever pr. 1. januar 2022 er overgået til fuld basisløn under uddannelse, indeholder lovforslaget *for det fjortende* et forslag til en konsekvensændring, så det ikke længere fremgår, at uddannelsessøgende ved kriminalforsorgens uddannelse til fængselsbetjent eller transportbetjent kan få højeste fribeløb, når den uddannelsessøgende gennemgår perioder med praktik, der ikke giver ret til uddannelsesstøtte, eller har lønnet orlov fra uddannelsen.

Baggrunden for udskydelsen af fremsættelsestidspunktet af lovforslaget er, at aftalen for kriminalforsorgens økonomi 2022-2025 blev indgået den 15. december 2021. Lovforslaget adresserer de dele af fleraftalen, der kræver lovændringer for en virkeliggørelse af de pågældende initiativer.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og de ledsagende bemærkninger, skal jeg hermed anbefale lovforslaget til det Høje Tings velvillige behandling.